

**Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy
z geografii dla uczniów gimnazjów
województwa kujawsko-pomorskiego**

Etap rejonowy – data 26 XI 2016 r.

Kod ucznia: _____

Wynik: _____/100 pkt.

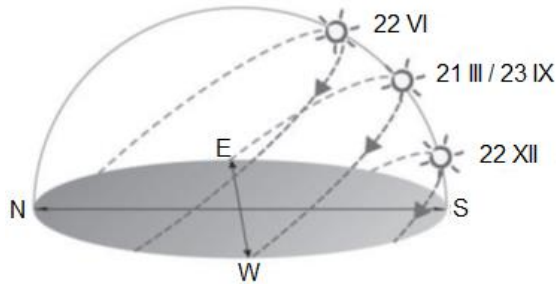
Instrukcja dla ucznia

Zanim przystąpisz do rozwiązywania testu, przeczytaj uważnie poniższą instrukcję.

1. Wpisz w wyznaczonym miejscu powyżej swój kod ustalony przez Komisję Konkursową. Nie wpisuj swojego imienia i nazwiska.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy twój arkusz testowy jest kompletny. Niniejszy arkusz testowy składa się z 13 stron i zawiera **34** zadania. Jeśli zauważysz jakiegokolwiek braki lub błędy w druku, zgłoś je natychmiast Komisji Konkursowej.
3. Przeczytaj uważnie i ze zrozumieniem polecenia i wskazówki do każdego zadania.
4. Odpowiedzi zapisuj długopisem z czarnym lub niebieskim tuszem.
5. Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. W zadaniach wielokrotnego wyboru poprawne odpowiedzi zaznaczaj zgodnie z poleceniem.
6. Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i ponownie udziel poprawnej odpowiedzi. Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały zaznaczone lub wpisane zgodnie z poleceniem i umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
7. Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów, którą można uzyskać.
8. Na ostatniej stronie testu znajdziesz miejsce na brudnopis.
Brudnopis nie podlega ocenie.
9. Pracuj samodzielnie.
10. Nie wolno wносить telefonów komórkowych na konkurs.
11. Całkowity czas na wykonanie testu pisemnego wynosi **90 minut**.

Zadanie 1. (0 – 4 p.)

Na rysunku przedstawiono pozorną drogę Słońca po sferze niebieskiej.

A – Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej rozwinięcie 1 albo 2.

Pozorna wędrówka Słońca po sferze niebieskiej jest konsekwencją ruchu

A	obrotowego,	a zmiana długości dnia wynika z	1	obrotu Ziemi wokół własnej osi.
B	obiegowego,		2	obiegu Ziemi wokół Słońca.

B – Korzystając ze schematu, ocenić prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

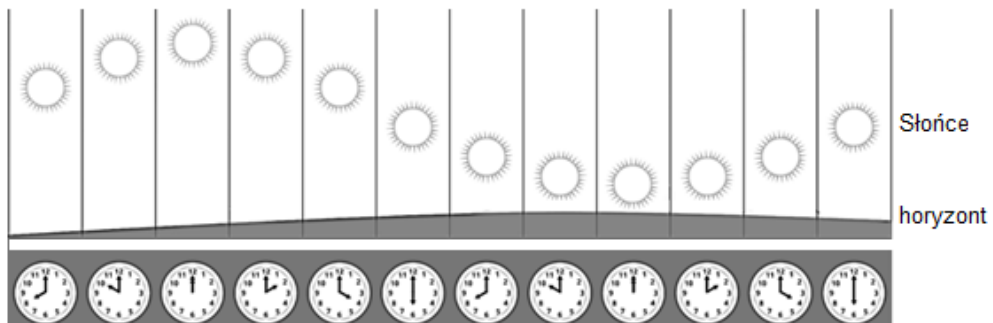
- W dniu przesilenia zimowego dzienny łuk Słońca jest najkrótszy.
- 22 czerwca Słońce znajduje się najwyżej nad horyzontem w ciągu roku, czyli w zenicie.
- Schemat przedstawia pozorną wędrówkę Słońca w średnich szerokościach geograficznych na półkuli południowej.

Zadanie 2. (0 – 2 p.)

Podaj nazwę i obszar występowania zjawiska przedstawionego na poniższym rysunku.

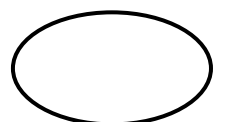

Źródło:
Internet,
Grafika

Zjawisko

Obszar występowania

Zadanie 3. (0 – 4 p.)

W tabeli zamieszczono współrzędne geograficzne wybranych miast w Polsce.

Bydgoszcz	53 ⁰ 10'N, 18 ⁰ 00'E	Kraków	50 ⁰ 00'N, 20 ⁰ 00'E
Elbląg	54 ⁰ 10'N, 19 ⁰ 25'E	Łódź	51 ⁰ 45'N, 19 ⁰ 25'E
Kalisz	51 ⁰ 45'N, 18 ⁰ 00'E	Rzeszów	50 ⁰ 00'N, 22 ⁰ 00'E

A – Utwórz pary miast, w których w tym samym czasie jest południe słoneczne.

Odpowiedź:

B – Utwórz pary miast, między którymi różnica czasu słonecznego jest największa.

Odpowiedź:

Zadanie 4. (0 – 1 p.)

W czasie przesilenia letniego dzień w Sztokholmie (59⁰N, 18⁰E) jest dłuższy niż w Warszawie (52⁰N, 21⁰E), a w Warszawie dłuższy niż w Atenach (38⁰N, 24⁰E).

Wykorzystując podaną informację sformułuj i zapisz prawidłowość, dotyczącą zróżnicowania długości letnich dni na obszarze Europy w zależności od szerokości geograficznej.

.....

Zadanie 5. (0 – 3 p.)

Na podstawie zdjęć obiektów architektonicznych rozpoznał i podpisz stolice państw Europy.

Źródło: Internet, Grafika

.....

.....

.....

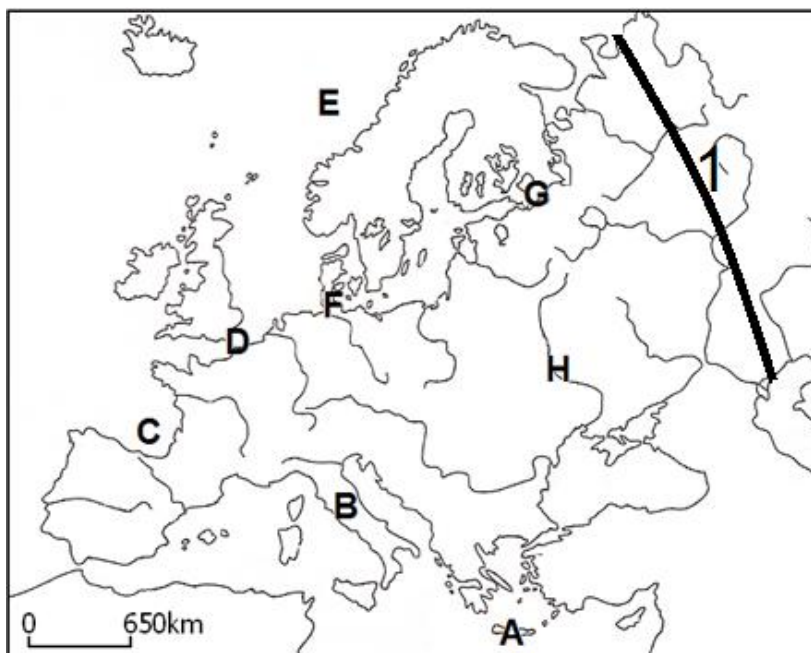
Zadanie 6. (0 – 2 p.)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzupełnienie 1 albo 2.

Samolot przebył trasę Berno – Tallinn. Oznacza to, że wystartował ze stolicy

A	Szwajcarii,	a wylądował	1	w stolicy Łotwy.
B	Macedonii,		2	w stolicy Estonii.

Zadanie 7. (0 – 7 p.)

Opracowano na podstawie: Atlas geograficzny, Gimnazjum, W S i P, Warszawa 2009

A - Rozpoznaj obiekty geograficzne zaznaczone na mapie literami A - H
Uzupełnij luki w zapisach nazwami własnymi.

A	Wyspa		E	Morze	
B	Półwysep		F	Kanał morski	
C	Zatoka		G	Jezioro	
D	Cieśnina		H	Rzeka	

B - Przemieszczając się wzdłuż linii oznaczonej cyfrą 1, z północy na południe Europy,
uszereguj podane formacje roślinne. Wpisz w kratki odpowiednie cyfry.

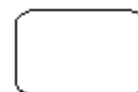
1	step	4	lasostep
2	tundra	5	półpustynie i pustynie
3	tajga	6	las mieszane i liściaste

północ

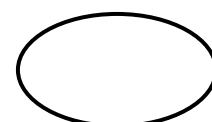
--	--	--	--	--	--

 południe

Zadanie 8. (0 – 3p.)

Uzupełnij schemat nazwami cieśnin i mórz tak, aby przedstawiał drogę wodną z Krymu na Peloponez.

Zadanie 9. (0 – 2 p.)

Przyporządkuj turystyczne atrakcje przyrodnicze Europy do jednego z wyróżnionych regionów. Wpisz do tabeli odpowiednie cyfry przypisane atrakcjom przyrodniczym.

1. makia	4. liczne formy krasowe
2. długie fiordy	5. liczne jeziora polodowcowe
3. białe noce	6. wybrzeże dalmatyńskie

	Półwysep Skandynawski	Półwysep Bałkański
Atrakcje przyrodnicze		

Zadanie 10. (0 – 4 p.)

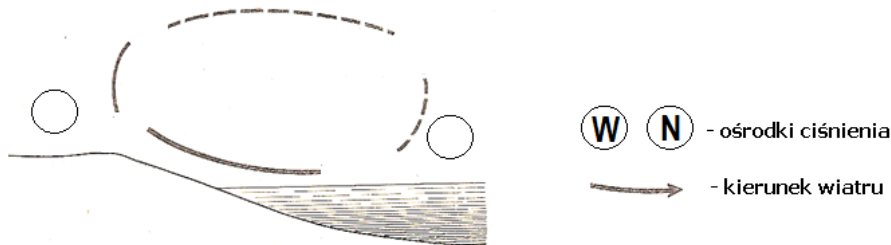
Skreśl odpowiednią część pogrubionego tekstu tak, aby poniższe zdania opisywały główne cechy położenia i środowiska Morza Bałtyckiego.

Morze Bałtyckie jest akwenem **plytkim / głębokim**, ponieważ leży na **szelfie / stoku** kontynentalnym. Położenie geograficzne sprawia, że jego wody są chłodne i **słabo / mocno** zasolone. Na polskim wybrzeżu pływy morskie są **duże / minimalne**.

Zadanie 11. (0 – 3 p.)

Uzupełnij rysunek przedstawiający warunki powstawania wiatru lokalnego, występującego na wybrzeżu morskim po zachodzie Słońca. Zaznacz na rysunku ośrodki ciśnienia i kierunek wiatru. Podaj pełną nazwę wiatru.

Źródło: Internet, Grafika

Nazwa wiatru:

Zadanie 12. (0 – 3 p.)

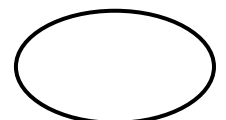
Uporządkuj miasta Polski według podanego kryterium. Wpisz w kratki kolejne cyfry.

1. Bydgoszcz 2. Szczecin 3. Suwałki

• Od najwyższej do najniższej rocznej sumy opadów:

• Od najdłuższego do najkrótszego okresu wegetacyjnego:

• Od najwyższej do najniższej rocznej amplitudy temperatury powietrza:

Zadanie 13. (0 – 2 p.)

Oblicz wysokość bezwzględną jednego z tatrzańskich szczytów wiedząc, że jeśli temperatura powietrza na nim wynosi minus 3⁰C, to w Zakopanem, na wysokości 894 m n.p.m. termometry wskazują plus 3⁰C.

Obliczenia:

Odpowiedź: Szczyt ma wysokość

Zadanie 14. (0 – 2 p.)

W których zestawach, krainie geograficznej poprawnie przypisano charakterystyczną dla niej formę terenu? Wybierz odpowiedzi.

- A – Wyżyna Śląska – hałda, C – Wyżyna Lubelska – dolina U - kształtna
B – Tatry Zachodnie – jaskinia, D – Kotlina Jeleniogórska – pradolina.

Zadanie 15. (0 – 4 p.)

W każdym zdaniu jest jedna nazwa przypadkowa, wprowadzająca fałsz. Skreśl ją.

- Działalność łodolodu skandynawskiego i lodowców górskich przyczyniła się do powstania atrakcyjnych turystycznie jezior, np. Solińskiego, Morskiego Oka, Śniardw.
- Na skałach wapiennych i lessowych wytworzyły się rędziny i czarnoziemy, uznawane za najżyźniejsze gleby, występujące na Żuławach Wiślanych, Wyżynie Lubelskiej i Niece Nidziańskiej.
- Ważnym surowcem energetycznym występującym w naszym kraju jest węgiel brunatny, który wydobywa się metodą odkrywkową w okolicach Konina, Bełchatowa i Przemyśla.
- Do ważnych zasobów naturalnych Sudetów należą wody mineralne, które przyczyniły się do powstania licznych uzdrowisk, np. Kudowa – Zdrój, Polanica – Zdrój, Busko – Zdrój.

Zadanie 16. (0 – 3 p.)

Połącz w pary surowce mineralne z ich gospodarczym wykorzystaniem przez człowieka.

1. rudy ołowiu	A. surowiec do produkcji szkła
2. rudy miedzi	B. surowiec budowlany lub kruszywo drogowe
3. piasek	C. surowiec do produkcji akumulatorów
4. bazalt	D. surowiec do produkcji przewodów elektrycznych

1. 2. 3. 4.

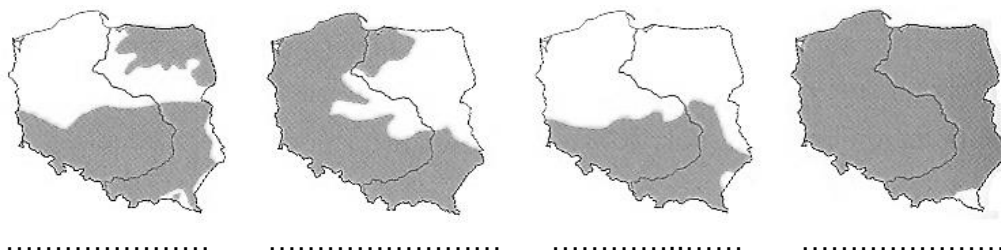
Zadanie 17. (0 – 3 p.)

Na mapach szarym kolorem zaznaczono naturalny zasięg występowania wybranych gatunków drzew w Polsce, a w tabeli ich opisy.

Sosna zwyczajna	To najpospolitsza z sosen. W Polsce jej naturalny zasięg występowania nie obejmuje jedynie Bieszczadów.
Buk zwyczajny	Jest jednym z podstawowych drzew tworzących lasy w Polsce zachodniej i południowej. Przez nasz kraj przebiega północno-wschodnia granica jego zasięgu występowania.
Jodła pospolita	Najokazalsze bory jodłowe rosną w Górach Świętokrzyskich i Karpatach. W Polsce przebiega naturalna granica jej północnego zasięgu.
Świerk pospolity	Rośnie głównie w północno-wschodniej części kraju oraz na południu Polski. Nie występuje w sposób naturalny w centralnej i zachodniej Polsce.

Podane opisy gatunków drzew przyporządkuj do mapy zasięgu występowania wpisując pod mapą nazwę drzewa.

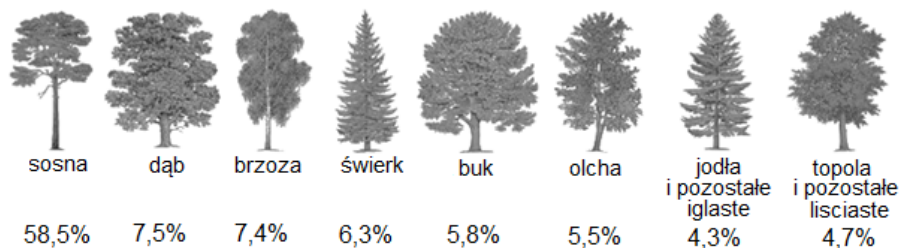

Zadanie 18. (0 – 3 p.)

Na rysunku przedstawiono strukturę lasów w Polsce według składu gatunkowego.

Opracowano na podstawie: GUS, Leśnictwo 2015

Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Drzewa liściaste zajmują około 30% powierzchni leśnej.
- W dużej części polskie lasy to monokultury sosnowe lub świerkowe.
- W naszych lasach systematycznie wzrasta udział gatunków iglastych.
- Polska leży w strefie lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej.

Zadanie 19. (0 – 2 p.)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej rozwinięcie 1 albo 2.

Lasami najbogatszymi pod względem gatunkowym w Polsce są

A	grądy,	rosnące	1	na żyznych glebach.
B	łągi,		2	na terenach podmokłych.

Zadanie 20. (0 – 3 p.)

Na mapie cyframi zaznaczono wybrane kompleksy leśne w Polsce.

Do podanych kompleksów leśnych dopisz numer, którym został on oznaczony na mapie.

- Puszcza Bukowa
- Puszcza Notecka
- Puszcza Augustowska

Źródło: Bliżej geografii, Praca zbiorowa, WS i P, Warszawa 2012

Zadanie 21. (0 – 2 p.)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej rozwinięcie 1 albo 2.

Lesistość województwa kujawsko-pomorskiego jest

A	większa,	niż lesistość Polski i	1	większa,	niż lesistość krajów UE (Unii Europejskiej).
B	mniejsza,		2	mniejsza,	

Zadanie 22. (0 – 2p.)

Wpisz w luki na schemacie nazwy podanych poniżej państw Unii Europejskiej w taki sposób, aby ich kolejność odpowiadała wzrostowi lesistości.

Państwa: Austria, Finlandia, Irlandia, Belgia.

		Polska		
11%	22%	30%	47%	73%

Zadanie 23. (0 – 2 p.)

Wybierz poprawne zestawienia warunków klimatycznych i typowych dla nich formacji leśnych.

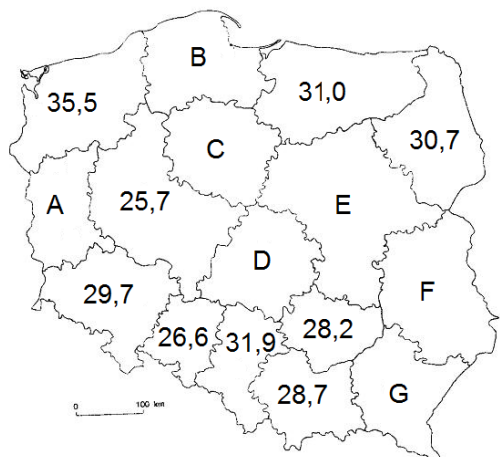
- A – przez cały rok wysoka temperatura z porą suchą i deszczową – wilgotny las równikowy,
- B – ciepłe lato, łagodna zima, równomierne w ciągu roku opady – lasy liściaste i mieszane,
- C – krótkie i ciepłe lato, długa i mroźna zima, niewielkie roczne sumy opadów - tajga,
- D – gorące i suche lato, wilgotna i łagodna zima - lasy liściaste zrzucające liście na zimę.

Zadanie 24. (0 – 3 p.)

Na mapie przedstawiono lesistość wybranych województw. Pozostałe województwa oznaczono literami A-G.

Wybierz i zapisz oznaczenia literowe i nazwy województw, których lesistość jest znacznie wyższa od lesistości Polski.

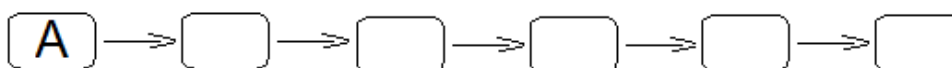

Opracowano na podstawie: GUS, Leśnictwo 2015

Zadanie 25. (0 – 2p.)

Z podanych etapów ułóż ciąg przyczynowo – skutkowy przedstawiający następstwa wycinania lasów równikowych.

- A - Wycinanie lasów równikowych.
- B - Topnienie lądolodów i lodowców górskich.
- C - Podnoszenie się poziomu wód w oceanach.
- D - Wzrost ilości dwutlenku węgla w atmosferze.
- E - Podwyższenie średniej temperatury powietrza na Ziemi.
- F - Zagrożenie życia ludzi na obszarach nisko położonych n.p.m.

Zadanie 26. (0 – 1 p.)

Które z poniższych stwierdzeń przedstawia główne przyczyny ubytku powierzchni lasów równikowych? Wybierz odpowiedź.

- I. Poszerzanie terenów upraw i hodowli prowadzi do karczowania i wypalania lasów równikowych w celu zamiany ich na pastwiska i plantacje.
- II. Do zniszczenia ogromnych połąci lasów równikowych przyczynia się wydobywanie surowców mineralnych oraz rozbudowa dróg do ich transportu.
- III. Największym zagrożeniem dla lasów równikowych jest pozyskiwanie drewna do produkcji papieru.

- A. tylko I B. I i II C. I, II i III D. I i III

Zadanie 27. (0 – 3 p.)

Podkreśl nazwę kraju, do którego pojedziesz, aby zobaczyć w warunkach naturalnych:

- selwę – Rosja, Tanzania, Stany Zjednoczone, Brazylia, Australia.
 lasy sekwojowe – Rosja, Tanzania, Stany Zjednoczone, Brazylia, Australia.
 lasy eukaliptusowe – Rosja, Tanzania, Stany Zjednoczone, Brazylia, Australia.

Zadanie 28. (0 – 5 p.)

Na mapie numerami oznaczono państwa sąsiadujące z Polską.

A – Dopasuj podane formy rzeźby terenu do państw sąsiadujących z Polską (bez Rosji).
Uzupełnij luki w tabeli, wpisując w odpowiednie komórki nazwy państw i numery, którymi oznaczono je na mapie.

Formy rzeźby terenu	Nazwy państw i numery na mapie występowanie form rzeźby terenu (+, -)			
Niziny nadmorskie	+	-	-	-
Pojezierza	+	+	-	-
Stare góry i wyżyny	+	-	-	+
Młode góry fałdowe	+	-	+	-

B – Zakreskuj na mapie powierzchnie krajów należących do Unii Europejskiej.

Zadanie 29. (0 – 1 p.)

Wskaż zestaw, w którym są tylko obiekty geograficzne z Rosji.

- A – Bajkał, Jamał, Kuryle, Angara,
 B – Balaton, Amur, Kaukaz, Onega,
 C – Gobi, Lena, Kamczatka, Nowa Ziemia,
 D – Sachalin, Elbrus, Bałchasz, Svalbard.

Zadanie 30. (0 – 3 p.)

Oceń prawdziwość każdego zdania. Przy zdaniach prawdziwych wpisz literę P, a przy zdaniach fałszywych literę F.

- Litwa posiada bogate złoża rud metali kolorowych.
- Niemcy są jednym z największych eksporterów ropy naftowej.
- Na obszarze Ukrainy dużą powierzchnię zajmują żyzne czarnoziemy.
- W Rosji występują bogate złoża surowców mineralnych i rozległe lasy.

Zadanie 31. (0 – 5 p.)

W tabeli zamieszczono liczby opisujące wybrane parametry demograficzne w Polsce. Do podanych wartości liczbowych przyporządkuj parametr, dopisz odpowiednią jednostkę.

Parametry: gęstość zaludnienia, współczynnik urbanizacji, współczynnik feminizacji, współczynnik przyrostu naturalnego, średnia długość życia kobiet.

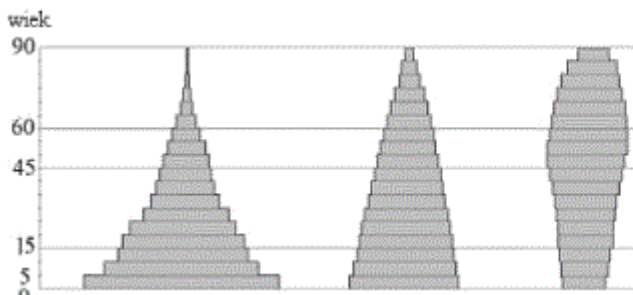
Parametr	Wartość	Jednostka
	123	
	107	
	81	
	60	
	- 0,7	

Opracowano na podstawie: GUS, Ludność 2015

Zadanie 32. (0 – 2 p.)

Przyporządkuj opisy społeczeństw do poniższych piramid płci i wieku. Wpisz w kratki odpowiednie cyfry.

1. Bardzo mały przyrost naturalny, wysoka średnia długość życia.
2. Malejący przyrost naturalny, wzrastająca długość życia.
3. Wysoki przyrost naturalny, mała średnia długość życia.

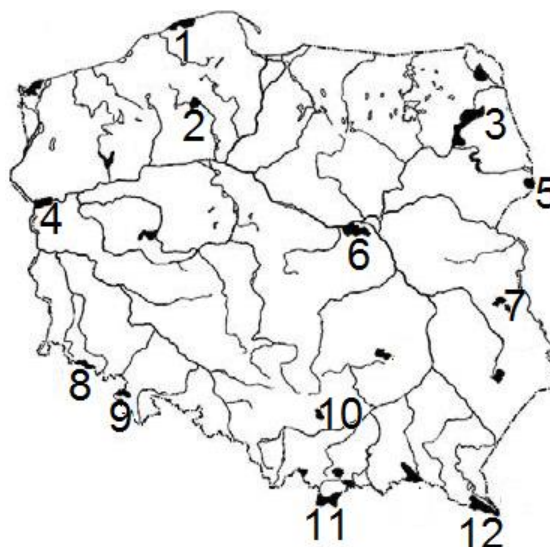

Na podstawie:
Geografia. Encyklopedia PWN, Warszawa 2002.

Zadanie 33. (0 – 7 p.)

Na mapie numerami 1 – 12 oznaczono wybrane parki narodowe.

Źródło: www.cke.edu.pl

A – Uzupełnij tabelę, wpisując nazwy parków narodowych oraz numery, którymi te parki oznaczono na mapie.

Opis lub logo i sylwetka zwierzęcia - symbolu parku	Nazwa parku narodowego	Nr na mapie
Na terenie parku występują bagna, torfowiska, łąki i jeziora przybrzeżne. Największą osobliwością parku są ruchome wydmy.		
W parku są liczne jeziora, które swe pochodzenie zawdzięczają zjawiskom krasowym. Obszary podmokłe są miejscem gniazdowania ptaków wodno-błotnych.		
 		
 		

B – Podaj numer, którym na mapie oznaczono park narodowy położony na terenie:

Beskidów -

Karkonoszy -

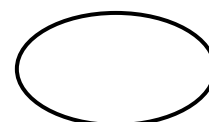
C – Uzupełnij luki w zdaniu.

Jedynym polskim parkiem narodowym wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO jest, oznaczony na mapie cyfrą

Zadanie 34. (0 – 2 p.)

W podanych zestawach podkreśl rośliny i zwierzęta objęte ściłą ochroną gatunkową.

- sosna limba, mikołajek nadmorski, dąb szypułkowy, jodła pospolita
- wilk szary, kozica tatrzańska, dzik europejski, jeleń szlachetny

Brudnopis